

79

**EN-NAZI'AT/ONI KOJI ČUPAJU
OBJAVLJENA U MEKI, IMA 46 AJETA**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالَّذِينَ عَمِلُوا فِيهَا
فَالسَّيِّئَاتِ سَبَقًا ۚ قَالُوا لِمَ نَرِيكَ
نَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةَ ۗ قُلُوبٌ يَوْمِيذٍ
يَعُولُونَ ۗ أَمْ تَأْمُرُوهُمْ
فَالْوَأَلِكِ إِذَا كَرِهْتَ خَاسِرَةً
بِالسَّاهِرِ ۗ

"U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog!"
"Tako Mi onih koji čupaju grubo", /1/ "i onih koji vade blago", /2/ "i onih koji plove brzo" /3/ "pa duše u odredišta nose žurno" /4/ "i sređuju stvari s Allahovom dozvolom" /5/ "na Dan kada se Zemlja zvukom roga zatrese", /6/ "za kojim će slijediti slijedeći", /7/ "srca toga dana bit će uplašena", /8/ "a pogledi njihovi oboreni." /9/ "Govorit će: 'Zar ćemo, zaista, biti povraćeni u prvobitno stanje?'" /10/ "Zar kad truhle kosti postanemo?" /11/ "I još kažu: 'E to je, dakle, štetan povratak'" /12/ "A bit će to samo povik jedan", /13/ "a oni (već) na površini Zemlje." /14/

"Tako Mi onih koji čupaju grubo", tj. tako Mi meleka koji čupaju duše nevjernika, ljudi koji će dopasti Vatre. **"...i onih koji vade blago",** tj. meleka koji vjernicima duše primaju nježno.

"i onih koji plove brzo, pa duše u odredišta nose žurno i sređuju stvari s Allahovom dozvolom...", tj. meleka koji od neba do Zemlje, Allahovom dozvolom, provode Njegove naredbe.

"na Dan kada se Zemlja zvukom roga zatrese, za kojim će slijediti slijedeći", Ibn-Abbas kaže: "To su prvo i drugo puhanje u rog." Od Mudžahida se prenosi da je rekao: Pod riječima Uzvišenog

"...na Dan kada se Zemlja zvukom roga zatrese", misli se na prvo, a pod: **"za kojim će slijediti slijedeći",** na drugo puhanje u rog. Ove riječi su slične riječima Uzvišenog: **"I Zemlja i brda se dignu i odjednom udara zdrobe" (69:14)** Et-Tirmizi i Ibn-Hatim navode hadis u kome stoji: /573/

"Allahov bi Poslanik, s.a.v.s., kad bi prošlo dvije trećine noći, ustao i govorio: O ljudi, spominjite Allaha! Došao je potres, za kojim će slijediti slijedeći. Došla je smrt sa svim što u sebi nosi!" **"srca toga dana bit će uplašena."** Riječ, znači, uplašena, **"a pogledi njihovi oboreni",** tj. ponizni i bijedni od strahota koje će ugledati.

"Zar ćemo, zaista, biti povraćeni u prvobitno stanje?" Pod ovim se misli na kurejšijske idolopoklonike i one koji, kao i oni, niječu proživljenje nakon što im se u grobovima raspadnu tijela i kosti.

"I još kažu: 'To je, dakle, štetan povratak!'", tj. Kurejševici su govorili: "Ako bi nas Allah nakon smrti proživio, sigurno bismo bili gubitnici." Allah Uzvišeni kaže:

"A bit će to samo povik jedan, a oni (već) na površini Zemlje", tj. proživljenje, pa će svi, odjednom, ustati i stati pred Gospodara Uzvišenog, očekujući da će se desiti, kako Uzvišeni u drugom ajetu kaže:

"...i naredenje Naše je samo kao jedna riječ, sve bude u tren oka." (54:50) "...a oni (već) na površini Zemlje..."; "es-sahire" ima više značenja. Ovdje je ispravno značenje: površina Zemlje. U tom smislu Mudžahid kaže: "Bili su ispod Zemlje pa su izvedeni na nju", tj. na njenu površinu.

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۗ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْقَدَسِ
طُوًى ۗ أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ۗ فَقَالَ هَلْ لَكَ إِلَهٌ إِلَّا
أَنْ تَرَكَّنِي ۗ وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَقُنْصِي ۗ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَى ۗ فَكَذَّبَ
وَعَصَى ۗ فُتِنًا فَبَرِّسَى ۗ فَخَشَفْنَا لَهُ ۗ فَجَاءَ بِكُمْ
الْأَعْلَى ۗ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشَى ۗ

"Da li je doprla do tebe vijest o Musau", /15/ "kad ga je Gospodar njegov u svetoj dolini Tuva zovnuo." /15/ "Idi faraonu, on se, doista, osilio", /17/ "i reci: 'Da li bi ti da se očistiš', /18/ "da te Gospodaru tvome uputim, pa da Ga se bojiš?" /19/ "I onda mu je najveće čudo pokazao", /20/ "ali je on porekao i nije poslušao", /21/ "već se okrenuo i potrudio" /22/ "i sabrao i povikao": /23/ "Ja sam gospodar vaš najveći!", on je rekao", /24/ "i Allah ga je, i na ovom, i na drugom svijetu kaznio." /25/ "To je pouka za onoga koji se bude Allaha bojao!"/26/

Uzvišeni kaže: **"Da li je doprla do tebe vijest o Musau",** tj. da li si čuo za Musaov slučaj, **"kad ga je Gospodar njegov u svetoj dolini Tuva zovnuo."** Tuva je, kako je ranije u poglavlju Ta-Ha rečeno, ime doline. **"Idi Faraonu, on se, doista, osilio",** tj. uzoholio, uobrazio i postao drzak.

* Objavljena nakon sure "Vijest."

"**i reci: 'Da li bi ti da se očisti'**", tj. da li bi se ti odazvao i krenuo putem na kome ćeš se očistiti? Da li bi se ti predao i pokorio (Allahu)?

"**...da te Gospodaru tvome uputim**", tj. da te poučim kako ćeš Mu robovati "**pa da Ga se bojiš?**", tj. pa da ti srce, nakon što je bilo surovo i daleko od svakog dobra, postane skrušeno. "**I onda mu je najveće čudo pokazao**", tj. Musa mu je uz ovaj poziv pokazao snažan argument i jasan dokaz da je istina to što mu od Allaha donosi. "**...ali je on porekao i nije poslušao**", tj. srce mu je odbilo pa se, ni prividno ni u duši, nije povinovao Musau, iako upoznavanje s istinom ne znači nužno i vjerovanje u nju, jer je spoznaja stvar znanja, a vjerovanje stvar djelovanja srca, tj. predanost i pokornost istini.

"**već se okrenuo i potrudio**", tj. u suprotstavljanju istini neistinom, time što je sakupio čarobnjake da se surotstave očevitim čudima koje je pokazao Musa. "**...i sabrao i povikao**" svome narodu:

"**Ja sam gospodar vaš najveći!**", on je rekao. Ove riječi Faraon je izrekao četrdeset godina nakon tvrdnje svome narodu:

"**Ja ne znam da vi imate drugog boga osim mene.**" (28:38)

"**...i Allah ga je, i na ovom, i na drugom svijetu kaznio**", tj. osvetio mu se, tako što ga je na ovom svijetu potopio i što će mu na budućem svijetu dati tešku kaznu.

"**Zaista u tome je pouka za onoga ko se boji**", tj. ko prima pouke i ostavlja grijeh.

فَإِنَّمَا أَشَدُّ حَلَقًا أَدْرَسْتُمْ بِسَهَا ٢٧ رَفَعِ
سَمَكَهَا فَسَوَّلَهَا ٢٨ وَأَعْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ صُحَّهَا ٢٩ وَالْأَرْضَ
بَعْدَ ذَلِكَ دَحَلَهَا ٣٠ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَهَا ٣١ وَالْجِبَالَ
أَرْسَهَا ٣٢ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ٣٣

"**A šta je teže: vas ili nebo stvoriti? On ga je sazdao**", /27/ "**svod njegov visoko digao i usavršio**", /28/ "**noći njegove mračnim, a dane svijetlim učinio**", /29/ "**Poslije toga je Zemlju zaoblilo**", /30/ "**iz nje je vodu i pašnjake izveo**", /31/ "**i planine nepomičnim učinio**", /32/ "**na uživanje vama i stoci vašoj**". /33/

Pobijajući one koji poriču proživljenje i ponovno stvaranje Allah Uzvišeni kaže:

"**A šta je teže: vas ili nebo stvoriti?**", tj.: o ljudi, nebo je teže stvoriti nego vas. "**On ga je sazdao.**" Zatim to objašnjava riječima: "**svod njegov visoko digao i usavršio**", tj. njegov svod učinio visokim, širokim i prostranim i okitio ga zvijezdama koje ga krasi u tamnoj noći.

"**...noći njegove mračnim, a dane svijetlim učinio**", tj. dao da noći budu mračne, a dani svijetli.

Riječi: "**Poslije toga je Zemlju zaoblilo**", objasnio je riječima:

"**iz nje je vodu i pašnjake izveo.**" U poglavlju "Objašnjenje" bilo je govora o tome kako je Zemlja stvorena prije neba, ali je zaobljena poslije stvaranja neba, u tom smislu što joj je Allah dao reljef i odredio njegove funkcije.

"**...i planine nepomičnim učinio**", tj. učvrstio ih tamo gdje su. Imam Ahmed od Enesa ibn Malika prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: /574/ "Kada je Allah stvorio Zemlju ona se počela potresati, pa je stvorio planine i po njoj ih postavio te se smirila."

"**...na uživanje vama i stoci vašoj**", tj. Allah je zaoblilo Zemlju, pokazao njene riznice, dao da provriju izvori, poteku rijeke, rađaju usjevi i plodovi i učvrstio planine, kako bi njenim stanovnicima bila postojana. Sve ovo, kao i stoka potrebna za jelo i životinje za jahanje, dato je Njegovim stvorenjima na uživanje i korištenje, sve dok su na ovom svijetu i dok ne dođe kraj i određeni čas.

فَإِذَا جَاءَ نِ الْطَّامَّةُ الْكُبْرَى ٢٤
يَوْمَ يَنْذَكُرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى ٢٥ وَبُرْزَنَ الْجَحِيمِ لِمَنْ هَمَى ٢٦
فَأَمَّا مَنْ طَغَى ٢٧ وَءَاثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ٢٨ فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ٢٩
وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى ٣٠ فَإِنَّ الْجَنَّةَ
هِيَ الْمَأْوَى ٣١ يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ٣٢ فِيمَ أَنْتَ مِنْ
ذِكْرِهَا ٣٣ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ٣٤ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَنِ يَخْشَاهَا ٣٥
كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يُرَوُّنَهَا لَمْ يَلْبِسُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ٣٦

"**A kad dođe nevolja najveća**", /34/ "**Dan kada se čovjek bude sjećao onoga što je radio**", /35/ "**i kad se Džehennem svakome ko vidi bude ukazao**", /36/ "**onda će onome koji je objestan bio**" /37/ "**i život na ovom svijetu više volio**" /38/ "**Džehennem prebivalište**

postati sigurno." /39/ "A onome koji je od stajanja pred Gospodarom svojim strepio i dušu od prohtjeva uzdržao" /40/ "Džennet će boravište biti sigurno." /41/ "Pitaju te o Smaku svijeta: "Kada će se dogoditi?" /42/ Ti ne znaš, pa kako da o njemu zboriš /43/, o njemu samo Gospodar tvoj zna." /44/ "Tvoja opomena će koristiti samo onome koji Ga se bude bojao", /45/ "a njima će se učiniti, onoga Dana kada ga dožive, da su samo jedno večer ili jedno jutro njezino ostali." /46/

Uzvišeni kaže: **"A kad dođe nevolja najveća"**, tj. Kijametski dan.

"Dan kada se čovjek bude sjećao onoga što je radio", tj. toga Dana će se čovjek prisjećati svih svojih djela, dobrih i loših.

"...i kad se Džehennem svakome ko vidi bude ukazao", tj. ljudima će se pokazati i oni će ga svojim očima ugledati.

"...onda će onome koji je objestan bio", tj. koji se uzoholio i osilio, **"i život na ovom svijetu više volio"**, tj. davao mu prednost nad vjerom i onim svijetom,

"Džehennem prebivalište postati sigurno", tj. u Džehennem će dospjeti, gdje će mu hrana drvo zekkum, a piće ključala voda biti.

"A onome koji je od stajanja pred Gospodarom svojim strepio i dušu od prohtjeva uzdržao", tj. bojao se stajanja pred Njim i suzdržavao se prohtjeva, nagoneći svoju dušu na pokornost Gospodaru,

"Džennet će boravište biti sigurno", tj. kraj i mjesto povratka.

Uzvišeni, zatim, kaže:

"Pitaju te o Smaku svijeta: 'Kada će se dogoditi?' Ti ne znaš, pa kako da o njemu zboriš, o njemu samo Gospodar tvoj zna", tj. o njemu ne znaš ni ti ni bilo ko drugi, do Uzvišeni Allah koji u drugom ajetu kaže: **"Sasvim neočekivano će vam doći" (7:187)**. Riječi Uzvišenog: **"... o njemu samo Gospodar tvoj zna"** slične su onima u drugom ajetu: **"Reci: 'To samo Allah zna.'" (7:187)**

"Tvoja opomena će koristiti samo onome koji Ga se bude bojao", tj. Ja sam te poslao da opominješ ljude i da ih upozoriš na Allahovu kaznu i nesreću. Zato će onaj ko se Allaha bude bojao i tebe slijedio, ono što želi postići, a onaj ko ti se bude suprotstavljao i poricao te, propasti.

"...a njima će se učiniti, onoga Dana kada ga dožive, da su samo jedno večer ili jedno jutro njezino ostali", tj. kad budu ustajali iz grobova i upućivali se zborištu za suđenje, učinit će im se da su na ovom svijetu sasvim kratko boravili, kao da je to bilo samo jednu večer ili jedno jutro.

**Kraj skraćenog komentara
poglavlja En-Nazi'at,
"Oni koji čupaju."**

